

**Міністерство освіти і науки України
Борзнянський аграрний фаховий коледж**

«Затверджую»

Голова приймальної комісії
Борзнянського аграрного фахового
коледжу

Віталій ЛИННИК

25.04.2024 року

**ПРОГРАМА
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ У ФОРМІ
СПІВБЕСІДИ**

для вступу на основі базової загальної середньої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня молодшого бакалавра за спеціальностями: 201 «Агрономія», ОПП : «Виробництво і переробка продукції рослинництва», «Організація і технологія ведення фермерського господарства»; 071 «Облік і оподаткування», ОПП «Бухгалтерський облік»

Програму розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії соціально-гуманітарних
дисциплін

Протокол № 10 від 25.04.2024 року

Голова циклової комісії Філозоп Л.В.

Борзна 2024 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму для вступного випробування з української мови розроблено на основі Закону України «Про базову загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти та з урахуванням чинної програми з української мови. Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Українська мова» («Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис»).

Мета й завдання вивчення державною програмою з української мови, яка водночас визначає основний зміст навчання і вимоги та критерії оцінювання його результатів.

Основна мета вивчення української мови у закладах освіти України на сучасному етапі полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися засобами державної мови - її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Оцінювання результатів знань вступника з мови здійснюється на основі:

а) врахування основної мети, що передбачає різнобічний мовленнєвий розвиток особистості;

б) освітнього змісту навчального предмета, який розподіляється на чотири елементи: знання, вміння й навички, досвід творчої діяльності і досвід емоційно-ціннісного ставлення до світу;

в) функціонального підходу до мовного курсу, який передбачає вивчення мовної теорії в аспекті практичних потреб розвитку мовлення.

Об'єктами оцінювання визначені:

- Мовленнєві вміння й навички з чотирьох видів мовленнєвої діяльності;
- знання про мову й мовлення;
- мовні вміння та навички;
- досвід творчої діяльності;
- досвід особистого емоційно-ціннісного ставлення до світу.

При оцінюванні усної відповіді потрібно керуватись такими критеріями:

- повнота і правильність відповіді.
- ступінь усвідомлення, розуміння вивченого.
- мовленнєве оформлення відповіді.

Для співбесіди пропонується два питання (одне з мовної теми інше з розвитку зв'язного мовлення), що дає змогу перевірити знання абітурієнта із зазначених тем.

Час проведення бесіди – 15 хвилин на кожного абітурієнта. Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів зазначені таблиці 1

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
АБІТУРІЄНТІВ ПІД ЧАС СПІВБЕСІДИ**

Рівень	Бали	Критерії навчальних досягнень
І. Початковий	100-106	Вступник підтримує діалог на елементарному рівні. Здебільшого він (вона) відповідає на запитання лише однозначними реченнями («так» чи «ні») або уривчастими реченнями ствердного чи заперечного характеру
	107-112	Вступник відповідає на елементарні запитання короткими репліками, які лише частково реалізують комунікативну мету співбесіди, не знає, не розуміє навчальний матеріал
	113-119	Вступник бере участь у діалозі співбесіди за найпростішою за змістом мовленнєвою ситуацією, може відносно поширено відповідати на запитання, формулювати правила; комунікативна мета співбесіди досягається ним (нею) лише частково, оскільки є помилки у визначенні понять, абітурієнт не знає наукових термінів
ІІ. Середній	120-129	Вступник бере участь у діалозі співбесіди з нескладної за змістом теми, певною мірою досягає мети спілкування, його (її) репліки лише частково містять теоретичні знання з мови; він (вона) не повністю розкриває зміст питань, допускає помилки під час формулювання правил, має недостатньо сформовані вміння і навички з конкретних тем співбесіди
	130-139	Вступник бере участь у діалозі співбесіди за нескладною за змістом темою з мови, дотримується елементарних правил поведінки в розмові, загалом досягає комунікативної мети, проте може відхилятися від теми, його (її) мовлення характеризується стереотипністю, неповнотою розкриття змісту, але наявне загальне розуміння поставлених завдань співбесіди

	140-149	Вступник загалом досягає мети співбесіди з нескладної теми, його (її) відповіді в основному змістовні, відповідають основним правилам, участь у діалозі здійснюється переважно з допомогою співрозмовника, абітурієнт спирається на запропонований зразок, виправляє допущені помилки у процесі співбесіди
III. Достатній	150-159	Вступник на належному рівні демонструє знання з мови, його відповідь спрямовується на розв'язання певної проблеми, загалом є змістовною, невимушеною; судження переважно самостійні й аргументовані, відхилення від теми, помилок у мовному оформленні відповіді майже нема; один-два недоліки абітурієнт виправляє з допомогою екзаменатора
	160-169	Вступник загалом вправно, аргументовано висвітлює суть питання, володіє ситуацією, що містить певну проблему/питання, досягаючи комунікативної мети співбесіди, висловлює лінгвістичні судження з допомогою загальновідомих фактів/прикладів, його відповідь повна, але характеризується дещо неконкретним тлумаченням деталей поставленого питання
	170-179	Вступник самостійно відповідає на питання визначеної теми, демонструючи загалом достатній рівень володіння навчальним матеріалом (чітко висловлює думки, уміє сформулювати судження, дає влучну, змістовну відповідь на додаткове питання); трансформує здобуті знання з мови, відтворюючи їх менш-більш докладно, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, але при цьому допускає одну-дві неточності
IV. Високий	180-189	Вступник самостійно демонструє належний рівень знань з мови, уміє чітко формулювати думки, обґрунтовуючи їх прикладами, дотримується мовленнєвих правил; структура відповіді повна, змістовна, відповідає вимогам програми, але наявні окремі помилки
	190-	Вступник самостійно, майже безпомилково розкриває аспект запропонованої у питанні теми,

	199	переконливо аргументує відповідь, наводить приклади, розуміючи навчальний матеріал, демонструє знання термінології, мовне оформлення відповіді відповідає нормам літературної мови, декілька неточностей може легко виправити після зауваження екзаменатора
	200	Вступник самостійно будує правильну, глибоку за змістом і досконалу за формою відповідь на поставлені питання, демонструючи вміння аналізувати, порівнювати та підтверджувати прикладами теоретичні судження, співставляти різні поняття; дотримується правил мовленнєвого етикету в розмові, його відповідь відповідає нормам літературної мови

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Програма співбесіди з української мови складена з урахуванням програми державної підсумкової атестації з української мови та вимог до її оцінювання. Вступні випробування з української мови проводяться у формі співбесіди. Виконання завдань здійснюється за таким форматом, які пропонуються Українським центром оцінювання якості освіти, серед яких: повне або часткове розкриття питання в усній формі.

Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки. Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я,ю,є,ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж. Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування у - в, і,- й. Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження. Будова слова, словотвір і орфографія.

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків. Вимова і написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при

творенні слів. Правопис складних і складноскорочених слів. Лексикологія і фразеологія. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми. Лексика, фразеологія. Загальновживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Застарілі слова. Неологізми. Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія і орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви. Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на -но, -то. Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток бо, но, то, от, таки. Не з різними частинами мови. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях. Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення: Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ

1. Голосні звуки та букви.
2. Приголосні звуки та букви.
3. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв.
4. Уподібнення приголосних звуків.
5. Склад. Складоподіл.
6. Наголос, наголошені й ненаголошені склади.
7. Лексичне значення слова.
8. Фразеологізми.
9. Будова слова. Значущі частини слова.

10. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові.
11. Іменник як частина мови.
12. Прикметник як частина мови.
13. Числівник як частина мови.
14. Займенник як частина мови.
15. Дієслово як частина мови.
16. Дієприкметник як особлива форма дієслова.
17. Безособові форми на -но, -то.
18. Дієприслівник як форма дієслова.
19. Прислівник як частина мови.
20. Прийменник як службова частина мови.
21. Сполучник як службова частина мови.
22. Частка як службова частина мови
23. Вигук як особлива частина мови.
24. Словосполучення як одиниця синтаксису.
25. Речення як одиниця синтаксису.
26. Підмет як головний член речення, способи його вираження.
27. Присудок як головний член речення.
28. Другорядні члени речення.
29. Односкладні речення.
30. Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення.
31. Відокремлені та уточнюючі члени речення.
32. Вставні слова, сполучення слів, речення.
33. Звертання. Способи вираження і виділення звертання.
34. Поняття про складне речення. Типи складних речень.
35. Складносурядне речення.
36. Складнопідрядне речення.
37. Безсполучникові складні речення.
38. Складні речення з різними видами зв'язку.
39. Способи відтворення чужого мовлення.

40. Пряма й непряма мова.
41. Стилi мовлення.
42. Правопис лiтер, що позначають ненаголошенi [е], [и], [о] в коренях слiв.
43. Спрощення в групах приголосних.
44. Сполучення йо,ьо.
45. Правила вживання м'якого знака.
46. Правила вживання апострофа.
47. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних i збiгу однакових приголосних звукiв.
48. Правопис префiксiв i суфiксiв.
49. Позначення чергування приголосних звукiв на письмi.
50. Позначення чергування голосних звукiв на письмi
51. Правопис великої лiтери.
52. Написання слiв iншомовного походження.
53. Основнi правила переносу слiв iз рядка в рядок.
54. Написання складних слiв разом, окремо i через дефiс.
55. Правопис вiдмiнкових закінчень iменників.
56. Правопис вiдмiнкових закінчень прикметників.
57. Правопис н та нн у прикметниках i дiєприкметниках.
58. Написання не з рiзними частинами мови.
59. Змiни приголосних пiд час творення слiв.
60. Основнi випадки чергування у-в, i-й.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Авраменко О.М. Українська мова: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Генеза, 2017.
- 2.Глазова О.П. Українська мова: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Ранок, 2017.
- 3.Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Генеза, 2017.

Посібники

- 1.Авраменко О.М., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях, тестові завдання. - К: 2019.
- 2.Авраменко О.М. Було – стало: зміни в правописі. - К: 2019.
- 3.Віктор Заболотний. Українська мова і література. Типові тестові завдання. - К.: Літера ЛТД, 2019.
- 4.Словник фразеологізмів та сталих виразів сучасної української мови. 5– 11 класи. - К.: Основа, 2019.
- 5.Новий український правопис. - К.: Центр навчальної літератури, 2019.

Internet-ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
2. <http://www.lib.com.ua/>
3. [http://mirslovarei.com\(www.testportal.gov.ua\)](http://mirslovarei.com(www.testportal.gov.ua))
4. <http://www.dilovamova.com>
5. <http://slovopedia.org.ua>
6. <http://ukrainskamova.at.ua/>
7. <http://testzno.com.ua>

Вирішили: Затвердити «Програму співбесіди з української мови для вступу на основі базової загальної середньої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра» і «Програму співбесіди з української мови для вступу на основі повної загальної середньої освіти для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра»

Голова комісії

Віталій ЛИННИК

Секретар

Валентина ЛЕМІШ